

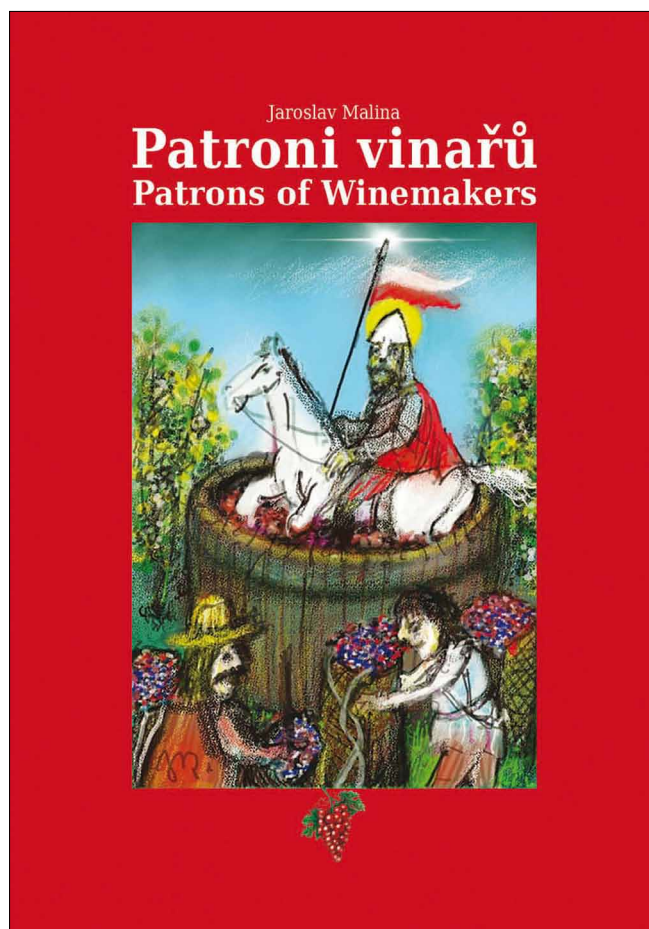
Patroni vinařů

ROBIN PĚNIČKA

Ústav antropologie, Masarykova univerzita

Réva vinná (*Vitis vinifera*) provází člověka již několik tisíciletí a stala se pro něj inspirací, vědeckým zájmem, produktem i poutem, které je součástí téměř veškerých filozofických disputací hledajících smysl lidské existence. Jaroslav Malina jako odborník, filozof i degustátor se rozhodl věnovat vinné révě a vínu svou zkušenou pozornost. Výsledkem jeho neúnavného hledání poznání a pravdy ve víně se stalo několik literárních počinů, které přibližují odborné i laické veřejnosti tajemství této rostliny a lahodného moku z jejich plodů. Po roli vína ve výtvarném a básnickém umění (*Dionýsos je na víně, že zalíbilo se nám ve víně*, 2023) a jeho antropologickém vztahu k člověku minulému i současnému (spolu s M. Markelem, M. Sedláčkem a J. Žaloudíkem, *Víno v proudu času*, 2023) se k čtenáři dostává kniha *Patroni vinařů* (2024).

Ve svém novém počinu se Jaroslav Malina vtělil do role průvodce po osudech patronů vína, vinohradů, vinařství i všech lidí, kteří se vínu věnují profesionálně nebo jen rádi nad sklenkou vína hledají odpovědi o lidském pokolení, jeho osudu a věčném návratu ke kořenům člověka a lidství. Již v úvodu si autor sám klade otázku, jak povídání o vinařských patronech začít, zda zohlednit jejich stáří, zda je vyjmenovávat podle abecedy, či zda v mužském prostředí upřednostnit patronky – ženy, které v souvislosti s vínem hrají nemalou, ba v mnoha případech fatální, roli (např. novozákonní příběh Salome a Jana Křtitele). Nakonec zvolil pragmatickou cestu a vybraní vinařští patroni i patronky budou čtenáře doprovázet celým kalendářním rokem – od sv. Remigia (13. 1.) přes sv. Václava (28. 9.) až po sv. Martina (11. 11.) a sv. Jana Evangelistu (27. 12.). Ačkoliv se na první pohled zdá, že patroni jsou pouze muži, není tomu tak. Svě místo si mezi pozemskou i nebeskou „falokracií“ vydobýly i ženy. Nelze jistě opomenout globální roli sv. Ludmily (16. 9.) ve vinařském prostředí i roli vinařských bohyň z různých kultur světa (např. ve starověkém Egyptě či Indii), které se vtělily do ochránky vína. Výběr patronů je vskutku vyčerpávající a spolu s Jaroslavem Malinou se podíváme do všech vinařských oblastí, které stály u zrodu moderního vinařství. Jelikož všichni vinařští patroni a patronky byli lidé z masa a kostí, věnuje se autor jejich vztahu k vínu a vinařství, jež oplýval láskou, spiritualitou, ctností i heroickou ochranou víry, za níž položili svůj život. Ke každé osobnosti připojuje stručný biografický údaj, ve kterém vyzdvihuje roli vína, vinic a vinařství v jejich pozemském životě. Patronátní roli doprovází u každé osobnosti několik pranostik a především specifické veršování originální kognitivní poezie, za jejíhož zakladatele je autor právem považován. Nebyla by to publikace Jaroslava Maliny, kdyby nebyla doprovázená bohatým obrazovým zážitkem. Vedle klasických

Přebal knihy: Malina, Jaroslav, 2024. *Patroni vinařů*. Brno: Nadace Universitas v Brně, 251 s. ISBN 978-80-908838-2-6.

mistrů, jako je např. El Greco, Jan Brokoff, Peter Paul Rubens ad., jsou součástí knihy nejen fotografické pohledy do vinic, ale především cyklus maleb, perokreseb a plastik předních českých výtvarníků inspirovaných vínem, vinařstvím i samotnými patrony. K této spolupráci získal autor početný zástup umělců a umělkyně, jmenovitě Jaromíra Garguláka, Michala Halvu, Jiřího Hiršla, Helenu Hličkovou, Alici Kopečkovou, Danu Markovou, Martinu a Jiřího Netíkovi, nedávno zesnulého Jiřího Neuwirta, Petra Nováka, Ivanu Olšanovou, Jiřinu Strýčkovou, Jaroslava Svobodu, Miroslava Štěpánka, Pavla Tasovského a Antonína Vojtka. Velmi významná byla spolupráce Jaroslava Maliny s grafikem Jiřím Eliškou, který se nejen podílel na výsledné grafické podobě knihy, ale sám doprovázel její text cyklem kreseb jednotlivých patronů. Ty výstižně doplňují biogramy jednotlivých osobností, neboť jejich realistické vypodobení téměř antropologickou rekonstrukční technikou umožňuje čtenáři pohlédnout do tváře patronů z „masa a kostí“. Ostatně spolupráce Jaroslava Maliny a Jiřího Elišky je velmi plodná a jistě nad pohárem vína připravují další inspirativní knihu k obohacení „žízňivých“ čtenářů.